

Dodatek 3

Hebreům 1:10

Hebreům 1:10 říká o Božím Synu, že položil základy nebes a země.

V Hebreům 1:8-13 existují tři "důkazní texty" adresované Synovi. V textu nic nenaznačuje, že odkazují na někoho jiného než na Syna. Verš 8 začíná: "Ale o Synovi [Bůh] říká ..." Potom následují tři různé citace. Série končí ve verši 13 důkazem, že Ježíš nebyl andělem: "Ale kterému andělu někdy [Bůh] řekl ..." Žalm 110:1 je potom citován jako odkaz na Syna, Ježíše.

Velká část 1. kapitoly Hebreům porovnává Božího Syna s anděly, což ukazuje, že Syn nikdy nebyl andělem a je vyšší než oni. To dokazuje, že Syn nemůže být Bohem! Není nutné dokazovat, že Bůh je nadřazen andělům. To je zřejmé. Stejně jasná je skutečnost, že Syn nemůže být andělem nebo archandělem, jak tvrdí Jehovovi svědci. Jak andělé a archandělé jsou andělé! Ježíš nebyl nikdy andělem, protože velekněží jsou "vybírání z lidí" (Heb 5: 1). A svatí andělé jsou nesmrtelní (Luk 20:36), což by znemožnilo smrt Syna, Ježíše.

Co tedy Hebreům 1:10? V jakém smyslu je Syn zakladatelem nebes a země? Jak jím může být, poněvadž o Ježíši se nikde netvrdilo, že je Stvořitelem; nebyl to Ježíš, ale Bůh, který odpočíval sedmý den (Heb 4:4)? "Bůh [ne Ježíš] je učinil muže a ženu" (Mar 10: 6) a "Pán Bůh (ne Ježíš) stvořil člověka z prachu ze země" (Gen 2:7). Padesát textů říká, že Bůh, Otec, stvořil nebesa a zemi. Lukáš 1:35, Matouš 1:18, 20 a 1. Janův 5:18 (ne KJV) říkají, že Syn neexistoval, dokud nebyl stvořen/počat v Marii. Byl Ježíš jak o šest měsíců mladší než Jan Křtitel, tak o miliardy let starší? Bylo Ježíši třicet let, když začal svou veřejnou službu, a přesto skutečně miliardy plus třicet let? Které části Ježíše bylo třicet a jaké části bylo miliardy let? Ježíš nemůže být tak rozdělen, rozštěpen ve dvě. Marie nosila v sobě lidskou bytost. Nenosila anděla. Nenosila Boha. Nenosila "neosobní lidskou přirozenost", jak říká trojiční teorie. Marie v sobě nosila biologicky přímého potomka Davidova. Jinak by Ježíš nebyl způsobilý k tomu, aby byl Mesiášem.

Bůh nemůže být zplozen a Boží Syn byl zplozen. Nesmrtelný Bůh (1 Tim 6:16) nemůže zemřít. Boží Syn zemřel. Bůh nemůže být pokoušen (Jakub 1:13), přesto byl Boží Syn pokoušen. Nerespektovat tyto rozdíly v kategoriích znamená zahodit drahocenné biblické poučení.

Hebreům 1:1-2 říká, že Bůh nemluvil skrze Syna v době Starého zákona. Verš 2 také říká, že Bůh učinil věky skrze Ježíše. To by se mohlo týkat budoucích věků, nebo může odkazovat na to, že Ježíš je důvodem, proč Bůh všechno stvořil. Když Hebreům 1:5 cituje proctví Žalmu 2:7, hovoří o *vstupu* Ježíše, Syna, *do existence*: "Dnes jsem tě zplodil." Stejný verš hovoří o slibu ve 2. Samuelově 7:14 daném tisíc let před Ježíšovým narozením, že Bůh "*bude* jeho Otcem a on *bude* Synem." Slib byl dán Davidovi a odkazoval se na Mesiáše, který měl přijít. Počátek existence Mesiáše je okamžik, kdy se Bůh stává Otcem Mesiáše. Skutky 13:33 odkazují také na počátek Ježíšovy existence, na jeho povstání¹ (ne *opětné* povstání, jak špatně přeloženo v KJV) a verš 34 na jeho vzkříšení. Stejný počátek Syna je přesně to, co nacházíme v Lukášovi 1:35 a Matoušovi 1:20 ("to, co je v něm počato, je od svatého ducha").

Izaiáš 44:24 říká, že Bůh, sám, bez cizí pomoci, vytvořil nebesa a zemi v Genesis. Byl úplně sám. "Kdo byl se mnou?" V době stvoření dle Genesis nebyl s ním žádný Syn (srv. Heb1:1-2).

¹ Jemný rozdíl mezi „povstáním“ a „povstáním z mrtvých“, čili vzkříšením, který je v řeckém textu, není z českých verzí patrný. (pozn.překl.)

Až do doby Nového zákona Bůh nemluvil v Synovi. Tak tedy, kdo řekl: "Necht' je světlo"? Bylo by naprostým rozparem s Hebreům 1:1-2 říci, že to byl Syn. Bůh Starého zákona je zcela odlišný od svého jedinečného Syna. Jeho vznik je popsán v Matoušovi 1:18 ("Ježíšův původ² byl následující"). Bible se stává knihou nepochopitelných hádanek, jestliže Bůh může mít Syna předtím, než ho přivedl k existenci! Lukáš 1:35 popisuje, jak Syn Boží přišel k existenci. Byl počat. Zplodit v Bibli a v angličtině je slovo, které zvlášť označuje před a po. Syn tedy měl začátek. Předtím, než byl počat, běžel čas. Pokud již existoval, tato svědectví v Matoušovi 1 a Lukášovi 1 jsou nesmyslná. Marie porodila lidskou bytost, ani Boha ani anděla. Lidské matky rodí lidi. Marie určitě v sobě nenosila jen "lidskou přirozenost" a "lidská přirozenost" jako Mariin syn by nebyla Davidovým potomkem, a tedy ani Mesiášem.

Představa, že Boží Syn je ve skutečnosti Bůh, by z jeho celého boje o poslušnost Bohu a v našem zájmu jako Spasitele a vzoru učinila trapné předstírání. Celý význam velekněze je, že musí být vybrán "z lidí" (Heb 5:1). On je "člověk Mesiáš Ježíš" v protikladu ke svému Otci, který je jediným Bohem (1 Tim 2:5). Otec v Janovi 17:3 je "jediný, který je skutečně Bůh." Je-li Bůh jediný, kdo je Bohem, není nikdo jiný Bohem kromě Otce, což je přesně to, co Pavel prohlásil, když opakoval vyznání víry v 1. Korintským 8: "Neexistuje žádný Bůh kromě Jediného Boha Otce" (kombinace veršů 4 a 6).

Kdyby Syn byl Bůh, vytvořilo by to představu, že existují dva bohové. Prohlašovat Ježíše za Boha a Otce za Boha není monoteismus, může se však hodně používat jako nálepka. Bible nikdy nepoužívá "Bůh" tak, aby znamenal trojitého či dvojitého Boha.

V Hebreům 1:10 existuje komplikace kvůli tomu, že pisatel cituje 102. žalm z řecké verze (LXX) Starého zákona, ne hebrejskou verzi. LXX má v Žalmu 102:23-25³ zcela jiný smysl. Zavádí myšlenky, jež se v hebrejském textu nenacházejí. LXX říká "On [Bůh] mu [prosebníkovi] odpověděl ... Řekni mi ... [Bůh mluví k prosícímu] ... Ty, pane ... [Bůh oslovuje někoho jiného zvaného 'pán']." Ale hebrejský (anglický) text má: "On [Bůh] mě oslabil ... já [prosebník] říkám: 'Ó Bože můj ...'"

LXX tak zavádí druhého pána, který je osloven Bohem: "na počátku jsi založil zemi a nebesa jsou dílem tvých rukou". Pisatel Hebreům měl před sebou otevřenou verzi LXX, ne hebrejskou (jako dnes někdo může citovat spíše NIV místo KJV). F.F. Bruce vysvětluje v *New International Commentary on Hebrews*:

V textu LXX, Septuaginty, je osoba, jíž jsou řečena tato slova ("odpradávná jsi položil základy země"), výslovně oslovena jako "pán"; a tak jej oslovuje právě Bůh. Zatímco v hebrejském textu je prosebník řečníkem od začátku až do konce žalmu, v řeckém textu prosebníkova modlitba končí ve verši 22. A další slova zní takto: "On [Bůh] mu [prosebníkovi] odpověděl způsobem Své síly: 'Oznam Mi krátkost Mých dnů: Nevyrhni mě uprostřed Mých dnů. Tvoje [prosebníkovi] roky jsou po všechny generace. Ty, pane, [prosebník považovaný zde za Pána Mesiáše podle Hebreům], na počátku jsi položil základy země.'"⁴ Toto je Boží odpověď proseb-

² V řeckém textu je slovo *genesis*, tedy zejména vznik (přeneseně zrození). V českých překladech je vždy narození Ježíše Krista, jen Škrabal má *zrození* a Col si pomáhá popisem: *Početí a narození Ježíše Krista*. Kristovo narození se stalo takto: (pozn.překl.)

³ V českých verzích Bible se jedná o verše 24-26, tedy o jeden verš výše. To se týká všech dalších komentářů zde. (pozn. překl.)

⁴ Důvodem zcela odlišných překladů, řeckého a hebrejského, jsou značky hebrejských samohlásek. Smysl může být změněn, pokud se mění značky samohlásek, a někdy není jasné, který z možných smyslů je ten správný. Hebrejščina tedy bere *innah* tak, že znamená "On [Bůh] postihl" (v. 23), ale LXX přeznačuje stejné hebrejské souhlásky na *anah*, což znamená "On [Bůh] odpověděl [mu]". Tak tedy v LXX Bůh odpovídá tomu, kdo se modlí, a oslovuje tuto osobu jako "pán". LXX přidává "pán" ve v. 25. Dále hebrejščina má *omar eli* ("Říkám: 'Ó Můj Bože,' v. 24). Ale LXX čte tyto souhlásky jako *emor elai* ("Řekni mi," v. 23b, tj. osobě, která se modlí, je přikázáno Bohem aby sdělila Bohu). Myšlenka je, že Bůh je žádán, aby zkrátil dny, které musí uplynout před příchodem království (Mat 24:22). Ž. 102 je

níkovi; nabízí mu uznat krátkost Božího stanoveného času (pro obnovu Jeruzaléma, jako ve verši 13) a nevyzývat ho [Boha], aby jednal, když onen stanovený čas uplynul teprve zpoloviny, zatímco on [Bůh] ho [prosebníka] ujišťuje, že on a děti jeho služebníků budou zachovány navždy...

Bacon navrhl, že hebrejský jakož i řecký text tohoto žalmu tvoří základ pro mesiášskou eschatologii, zejména její odkaz na "krátkost" Božích dnů, tj. období, které má uplynout před dokončením Jeho záměru [příchod ještě budoucího mesiášského Království na zemi]; našel zde SZ pozadí k Markovi 13:20 a Matoušovi 24:22 a *Ep. Barn. 4.3*: "Jak říká Enoch: 'Proto Mistr [Bůh] zkrátil časy a dny, během nichž si jeho Milovaný [Ježíš] pospíší a přijde do svého dědictví...'

Ale ke komu (křesťanský čtenář LXX by se mohl dobře ptát) by mohl Bůh mluvit takovými slovy? A koho by sám Bůh oslovil jako 'pána' jako tvůrce [nebo zakladatele] nebes a země?⁵

Když pisatel Hebreům čte LXX, vidí zřejmý odkaz na nová nebesa a zemi *budoucího* Království a vidí Boha, jak oslovuje mesiášského Pána ve spojení s proroctvími zbytku 102. žalmu, který mluví o "budoucí generaci" (v. 18) a o stanoveném čase pro Jahva, aby vybudoval Sion a objevil se ve Svě slávě.

Důležitý článek od B.W. Bacona (zmíněný výše Bruce) zdůrazňuje skutečnost, že "Slovo 'pán' zcela chybí v hebrejském (a anglickém) textu Žalmu 102:25." Ale objevuje se v LXX, což cituje dopis Hebreům.

[Chápat překlad v LXX "On mu odpověděl"] znamená si uvědomit, že celá pasáž dále až do konce Žalmu se stává *odpovědí* Jahva prosebníkovi, který se proto zdá být osloven jako *Kurie* a stvořitel nebe a země... Místo chápat verš jako stížnost žalmisty na krátkost svých dnů, které jsou přerušeny uprostřed, *LXX a Vulgáta chápou promluvu tak, že je Jahvovou odpovědí* na žalmistovu prosbu, aby zasáhl a zachránil Sion, protože 'je načase, aby se nad ním slitoval, ano, přišel stanovený čas' (v. 13). Je vyzýván, aby si naordinoval (nebo uznal?) krátkost Jahvova stanoveného času a nepředvolával ho, když vypršela jen polovina. Na druhé straně je mu [mesiášskému pánovi] slibováno, že jeho výdrž bude věčná s dětmi jeho služebníků.⁶

To je přesně ten bod, a to lze ujasnit pouze tehdy, když vidíme, že 1) pisatel Hebreům čte LXX, ne hebrejský text, a nachází tam úžasné proroctví příštího věku (Království, obnovení Izraele), které přesně odpovídá jeho kontextu, a že 2) existuje mesiášský Pán oslovený Jahvem a pozvaný, aby uvedl založení nebe a země, nového politického řádu v Palestině, přesně tak, jak bylo řečeno v Izaiášovi 51:16. To je přesně poselství, které chce pisatel Hebreům zprostředkovat o nadřazenosti Ježíše nad anděly. Ježíš je zakladatelem tohoto nového uspořádání Království na zemi. Pisatel Hebreům v 2:5 říká, že jde o "obydlenou zemi budoucnosti, o které mluvíme".

Opravdu to není tak obtížné, když je tato odlišnost v LXX vysvětlena. Jak Žalm 102, tak Hebreům 2:5 a opravdu celá 1. kapitola Hebreům odkazují na nový řád věcí, jenž je zahájen buď při nanebevstoupení ("Byla mi dána veškerá autorita v nebi a na zemi", Mat 28:18) nebo při druhém příchodu.

Žalm 102 se celý týká nadcházejícího věku Království a obnovy Jeruzaléma v tisíciletí (viz v. 13-22). Pisatel se těší na obnovu města, kdy se Bůh objeví ve Svě slávě (v. 16). Žalm je psán pro "budoucí generaci"

převážně o nastávajícím věku a o obnovení Izraele v budoucím království, a tak byl zcela vhodný jako důkazní text pro Hebreům 1, pokud jde o to, co je v budoucnu určeno, aby Syn v budoucnu ;učinil, vskutku jeho role v novém stvoření, ne v Genesis. Tento smysl je obrácen, když je vykládán k podpoře nebiblické představy, že Ježíš byl Stvořitelem v Genesis!

⁵ F.F. Bruce, *The Epistle to the Hebrews (New International Commentary on the New Testament)*, Eerdmans, 1990, 62-63.

⁶ B.W. Bacon, "Heb. 1:10-12 and the Septuagint Rendering of Ps. 102:23," *Zeitschrift für die Neutestamentliche Wissenschaft* 3, 1902, 280-285.

a nově stvořený lid budoucího Království na zemi. Hebreům nemluví o stvoření v Genesis, nýbrž o "nastávajícím řádu" (2:5).

Izaiáš 51:16 potvrzuje toto vysvětlení. Mluví o Božím zmocněnci, do nějž Bůh vkládá svá slova a používá ho, aby "založil nebesa a zemi". *The Word Bible Commentary* říká: "To nemá žádný smysl, pokud odkazuje na původní stvoření [Genesis] ... V jiných případech Bůh jedná sám a nepoužívá žádného zmocněnce. Zde ten, koho skryl ve stínu své ruky, je jeho zmocněncem. *Nebesa* a *země* se zde metaforicky vztahují k celosti řádu v Palestině, *nebe* znamená širší překlenující strukturu Říše, zatímco *země* je politický řád v samotné Palestině."⁷

Tak jako v Žalmu 102 (LXX), tak i v Izaiáši je Mesiáš zmocněncem, kterého Bůh použije k vytvoření nového politického uspořádání příštího věku. Hebreům 1:10 je proroctví napsané v minulém čase (jak proroctví bývají), ale odkazuje na "obyvanou zemi budoucnosti, o níž mluvíme" (Hebreům 2:5). To je záležitost Hebreům 1:10. Ježíš je "otcem budoucího věku" (Iz 9:6, LXX).

Nakonec v Hebreům 9:11 pisatel hovoří o "dobrých věcech, které přijdou", jako o věcech "ne z *tohoto* stvoření." Tím míní, že budoucí věci jsou novým, budoucím stvořením (viz Heb 2:5). Toto stvoření probíhá od chvíle, kdy byl Ježíš povýšen na Boží pravici, kde je nyní spolutvůrcem, pod Otcem, nového stvoření a má "veškerou autoritu v nebi a na zemi" (Mat 28:18). Dokonce i tisíciletý věk budoucnosti bude nahrazen dalším obnoveným nebem a zemí (Zjev 20:11; 21:1).

Ještě jednou, eschatologie je velkým faktorem při odhalování pravdy. Bůh koná nové stvoření v Ježíši a nyní máme být novým stvořením v Kristu (2 Kor 5:17). Svět bude znovuzrozen a bude spadat pod dohled Ježíše a jeho následovníků (Mat 19:28, atd.). Musíme odolat pokušení hledět zpět ke Genesis, když nám celá kniha Hebreům nabízí těšit se na "obydlenou zemi budoucnosti" (Heb 2: 5). Všimněte si, že na několika místech hovoří Hebreům o věčném vykoupení, dědictví, smlouvě, soudu, spasení a duchu "věku, [který přijde]" (*aiónios*). *Aionios* se vztahuje na věk Království, který přijde, ne jen na věčnost. Křesťané nyní dostávají "svatého ducha zaslíbení" (Ef 1:13, NJB)

⁷ *Word Biblical Commentary: Isaiah 34-66*, Word Books, 1987, 212.